

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2001 M. BALANDŽIO 25 D. NUTARIMO NR. 472 „DĖL SAVIVALDYBĖS
BŪSTO, SOCIALINIO BŪSTO NUOMOS MOKESČIŲ IR BŪSTO NUOMOS AR
IŠPERKAMOSIOS BŪSTO NUOMOS MOKESČIŲ DALIES KOMPENSACIJOS DYDŽIO
APSKAIČIAVIMO METODIKOS IR BAZINIO BŪSTO NUOMOS AR IŠPERKAMOSIOS BŪSTO
NUOMOS MOKESČIŲ DALIES KOMPENSACIJOS DYDŽIO PERSKAIČIAVIMO
KOEFIICIENTO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO (TAP-20-1302(2), 20-8741(3))**

Nr. NV-2092
Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM).

Projekto tikslas – atsižvelgiant į Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimus, patikslinti šį įstatymą įgyvendinančių teisės aktų nuostatas.

Dabartinė situacija. Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimuose (įsigaliojo 2020-07-01) numatyta:

- Būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacija (toliau – būsto nuomos kompensacija) mokama, kai vienam asmeniui / šeimos nariui tenkantis naudingasis plotas yra ne mažesnis nei 10 kv. m. (vietoj 8 kv. m.). ir nedidesnis kaip 14 kv. m.
- Vyriausybė nustato minimalų bazinį būsto nuomos kompensacijos dydį.
- Būsto nuomos kompensacijos dydis perskaičiuojamas pagal Vyriausybės patvirtintą bazinio būsto nuomos kompensacijos dydžio perskaičiavimo koeficientą, nustatomą ne tik pagal vidutines būsto nuomos rinkos kainas, bet ir šeimos narių skaičių.

2019 m. būsto nuomos kompensaciją gavo 2 325 asmenys 35 savivaldybėse, kompensacijoms skirta 1,5 mln. eurų. Daugiausia būsto nuomos kompensacijas gaunančių asmenų – Vilniaus m. (65 proc.), Kauno m. (6,4 proc.) ir Klaipėdos m. (5,5 proc.) savivaldybėse.

Skiriamos būsto nuomos kompensacijos dydis asmeniui per mėn. (už 8 kv. m.): Vilniaus m. – 92,42 eurų, Vilniaus r. – 26,5 eurai, Akmenės r. sav. – 3,84 eurai, Utenos r. sav. – 16 eurų.

Vidutinė 1 kv. m. būsto nuomos rinkos kaina: Vilniaus m. – 9,2 euro (nustatytas bazinis būsto nuomos kompensacijos dydis – 7,22 eurai už 1 kv. m.); Kauno m. – 7,5 euro (nustatytas bazinis būsto nuomos kompensacijos dydis – 2,94 euro už 1 kv. m.); Panevėžio m. – 5,1 euro (nustatytas bazinis būsto nuomos kompensacijos dydis – 2,08 euro už 1 kv. m.); Akmenės r. sav. – 2,32 euro (nustatytas bazinis būsto nuomos kompensacijos dydis – 0,30 euro už 1 kv. m.).

Projekto esmė, nauda. Siūloma:

- Patikslinti Bazinio būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio perskaičiavimo koeficientą, diferencijuojant jį pagal šeimos narių skaičių: koeficientas 2, kai kompensacija mokama 1 asmeniui (be šeimos); 1,4 – 2 asmenų šeimai; 1,2 – 3 asmenų šeimai; 1,1 – 4 ir daugiau asmenų šeimai (dabar – vienas koeficientas (1,6), kuris nesiejamas su šeimos narių skaičiumi).
- Patvirtinti minimalų bazinį būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydį – 2,32 euro už 1 kv. m. būsto naudingojo ploto per mėn.
- Patikslinti Savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodiką, suderinant formuluotes su Įstatymo nuostatomis (patikslinamas pavadinimas, papildoma, kad bazinis būsto kompensacijos dydis negali būti mažesnis nei Vyriausybės patvirtintas minimalus dydis ir kt.).

Valstybės biudžeto lėšų poreikis: 2020 m. – 2,1 mln. eurų (finansavimas bus užtikrintas iš SADM skirtų asignavimų (1,77 mln. eurų) ir 0,33 mln. eurų iš Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plane priemonei „Sutrumpinti socialinio būsto laukimo terminus ir nustatyti minimalų būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos bazinį dydį“ numatytų lėšų). 2021 m. papildomai reikės skirti 1,33 mln. eurų (iš viso 2021 m. – 3,1 mln. eurų).

Numatoma nauda – bus tarpusavyje suderintos teisės aktų nuostatos bei sudarytos palankesnės sąlygos asmenims, negalintiems savarankiškai apsirūpinti būstu, pasinaudoti parama būstui išsinuomoti. Taikant patikslintą bazinio būsto nuomos kompensacijos dydžio perskaičiavimo koeficientą, pvz., vienam asmeniui (be šeimos), minimali kompensacija padidės vidutiniškai 2,2 karto. Nustačius siūlomą minimalų bazinį būsto nuomos kompensacijos dydį, bazinis kompensacijos dydis padidės 52 savivaldybėse (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Šiaulių m., Druskininkų, Palangos, Neringos, Trakų r. sav. išliks nepakitęs).

Derinimas. Projektas svarstytas 2020-07-28 tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Finansų ministerija buvo pasiūliusi, priiimant įsipareigojimus dėl papildomų lėšų, kompleksiškai įvertinti siūlomų priemonių tikslingumą, t.y. persvarstyti galimybes nustatyti mažesnius bazinio būsto nuomos kompensacijos dydžio perskaičiavimo koeficientų bei minimalų bazinį būsto nuomos kompensacijos dydžius (darbo tvarka suderinta, kad Projekto įgyvendinimo finansavimas bus užtikrintas iš SADM skiriamų asignavimų lėšų, 2021 m. neskiriant tam papildomų valstybės biudžeto lėšų).

Atitiktis Vyriausybės programai – atitinka Vyriausybės programos nuostatas, susijusias su sąlygų gauti būsto nuomos mokesčio kompensacijas sudarymu.

Dalykinio vertinimo išvada.

Projektą siūlome **svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.**

Socialinės politikos grupės patarėja
tel. 8 706 63853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt

Daiva Buivydaite-Garbštienė